

Verkkotoiminnan kohtuullisen hinnoittelun valvontamenetelmien vaikutusarviointi: Sähkön kantaverkkotoiminta

1 Vaikutusarvioinnin yhteenveto

Osana verkkotoimintojen valvontamenetelmien kehitystyötä, Energiavirasto on tehnyt vaikutusarviointia koskien tehtyjä menetelmämuutoksia. Vaikutusarviointi toteutettiin vertailemalla vaikutuksia yhtiön hinnoitteluvaraan viimeisimmän vahvistetun kohtuullisen hinnoittelun vuoden (2022) tietojen perusteella, kuitenkin huomioiden vuoden 2023 vahvistettu riskitön korkokanta.

Arvioitaessa menetelmämuutosten vaikutusta suhteessa vuoden 2022 hinnoitteluvaraan, olisi sähkön kantaverkonhaltijalle yhteisvaikutus ollut vuositasolla noin 14 milj. € negatiivinen vuonna 2022. Yksikköhintojen sekä muiden parametripäivitysten yhteisvaikutus päättyvän menetelmäjakson mukaisesti olisi ollut noin 67 milj. € positiivisesti hinnoittelumahdollisuuksiin vaikuttava, jolloin kaikkien muutosten ja päivitysten nettovaikutus olisi ollut 53 milj. € positiivinen, eli noin 3 % vuoden 2022 liikevaihdosta (liikevaihto 1,8 mrd. €). Osa hinnoitteluvaraa nostavista tekijöistä koskevat tuottoasteen parametreja ja heijastavat lähinnä yleistä markkinatilanteen kehitystä. Onkin tärkeää huomioida, että koska kyseisiä parametreja on vahvistuspäätösluonnoksen perusteella esitetty päivitettävän menetelmäjakson aikana, voi markkinatilanne ja näin ollen tuottoasteen muutosten vaikutukset muuttua kesken menetelmäjakson myös päinvastaiseen suuntaan etenkin kohtuullisen tuottoasteen osalta.

Lokakuussa 2023 julkaistuun menetelmäluonnosversioon verrattuna, vahvistuspäätöksen menetelmäliitteessä kuvatut verkonarvostusperiaatteetta koskevat muutokset tulevat hiukan nostamaan yhtiön hinnoitteluvaraa suhteessa lokakuussa 2023 julkaistuun vaikutusarviointiin. Lopullinen vanhan (ennen vuotta 2024 investoidun) verkon arvostusmenettely lisää yhtiön hinnoitteluvaraa 15 milj. € tuotto-pohjan kautta ja 11 milj. € regulaatiopoistojen kautta, verrattuna vuoden 2022 vertailutasoon. Arviossa on oletettu, että yksikköhintajäädytyksellä on 10 % nostava vaikutus vuoden 2022 verkon arvoon, mutta arvio tulee tarkentumaan myöhemmin, kun yhtiö toimittaa verkon rakennetiedot uudella komponenttijaottelulla.

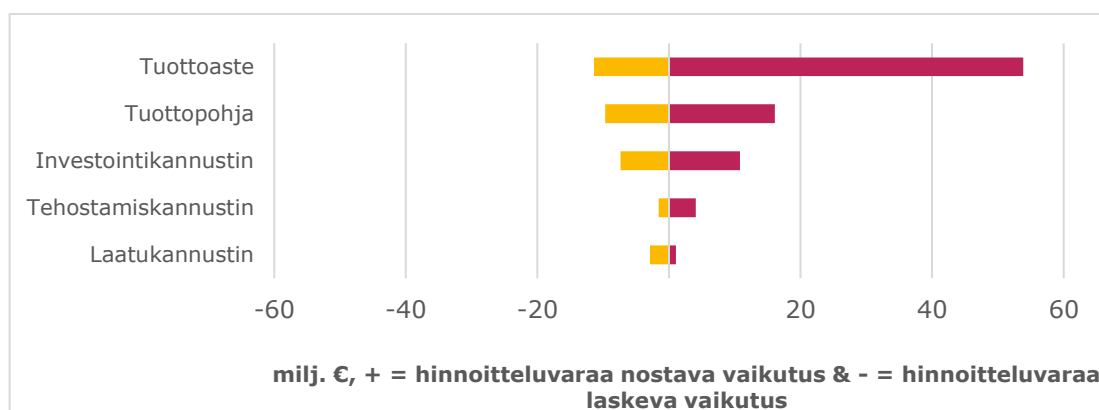
Keskeinen pidemmän aikavälin vaikutus on edelleenkin sillä, että jo investoidun (ennen vuotta 2024) verkon arvoa ei uudelleenarvoteta valvontajaksojen välissä seuraavan menetelmäjakson aikana, jolloin pidemmän aikavälin kustannuskehitys ei siirry myös vanhan verkon arvoon. Verkonarvostuksen lisäksi merkittävimmät muutokset ja päivitykset yhtiön hinnoittelumahdollisuuksiin liittyvät kohtuullisen tuottoasteen laskennassa sovellettavaan riskittömään korkokantaan (44 milj. €) ja velkapreemioon (10 milj. €) sekä tasauserään tehtäviin muutoksiin (-10 milj. €).

29.12.2023

Hinnoitteluvaraa lisäävät osa-alueet (riskittömän koron ja vieraan pääoman velka-preemion päivittyminen ylöspäin) heijastavat muuttunutta yleistä kansainvälistä korko- ja markkinatilannetta.

Energiavirasto tulee jatkamaan vaikutusten arviointia yhtiöltä kerättävien lisätietojen avulla.

Kuva 1: Menetelmämuutosten ja menetelmäpäivitysten vaikutukset hinnoitteluvaraan osa-alueittain verrattuna vuoden 2022 toteumaan, jossa vertailutasoon on huomioitu vuoden 2023 vahvistettu riskitön korko.

Kuvassa 1 on esitetty vaikutusarvioinnin alaiset menetelmämuutokset ja päivitykset osa-alueittain. Hinnoitteluvaraa alentavat muutokset ovat yhteensä 33 miljoonaa euroa ja hinnoitteluvaraa nostavat muutokset ovat yhteensä 86 miljoonaa euroa, eli nettovaikutus on aiemmin mainittu 53 miljoonaa euroa hinnoitteluvaraa nostava. Alla olevassa kuvassa on esitetty vielä kaikki arvioidut muutokset tarkemalla tasolla.

29.12.2023

Kuva 2: Yhteenveto kaikista arvioiduista menetelmämuutosten vaikutuksista

2 Vaikutusarvioinnissa sovelletut olettamat

2.1 Vuoden 2022 toteumaan verraten tehdyn arvioinnin olettamat

2.1.1 Vuoden 2023 riskittömän koron huomioiminen vertailutasossa

Lähtökohtana arvioinnille on sovellettu vuoden 2022 kohtuullisen tuoton laskelmia, tilinpäätöstietoja sekä verkon rakennetietoja. Välivaiheena on kuitenkin huomioitu vuoden 2023 riskittömän koron taso, jolla olisi ollut yhteensä noin 21 miljoonan euron hinnoitteluvaraa nostava vaikutus vuoden 2022 toteumaan verrattuna. Yllä-kuvattu vertailu on näin ollen tehty olettamalla, että tuottopohja on vuoden 2022 tasolla ja kohtuullinen tuottoaste vuoden 2023 tasolla.

2.1.2 Tuottoaste

Sähkön kantaverkon tuottoaste (ennen veroja) on viimeisimmillä menetelmillä 6,67 % vuonna 2024

2.1.3 Tuottopohja

Taseen oikaisuihin, eli vaihto-omaisuuteen, negatiivisen rahoitusomaisuuteen, korvausinvestointien purkukustannuksiin, verkon hyödykkeiden poistoeroon sekä jak-sotettuihin pullonkaulatuloihin, liittyvien esitettyjen menetelmämuutosten vaiku-tusarviossa on käytetty vuoden 2022 tilinpäätöstietoja. Esitettyjen menetelmämuu-tosten vaikutusta on arvioitu laskemalla, miten esitetyt muutokset olisivat vaikut-taneet tuottopohjaan vuoden 2022 tiedoilla.

2.1.4 Tehostamiskannustin

Yleisen tehostamistavoitteen osalta Energiavirasto on esittänyt vahvistuspäätös-luonnoksen menetelmäliitteessä kuudennelle valvontajaksolle sovellettavaksi 0 % yleistä tehostamistavoitetta ja seitsemännellä valvontajaksolla 1 % vuotuista ta-soa. Yleisen tehostamistavoitteen soveltamisen vaikutusten arvioinnissa on oletettu vuoden 2022 vertailussa 1 %:n tehostamistavoite. Lisäksi vertailussa on oletettu kyseessä olevan yleisen tehostamistavoitteen ensimmäinen sovellettava vuosi. Olettamalla on merkitystä, sillä menetelmäjakson aikana yleinen tehostamistavoite kertaantuu korkoa korolle -efektin omaisesti valvontajakson myöhempinä vuosina.

Lisäksi eurooppalaisen tehokkuusmittaus selvityksen bonus/sanktio -menettelyn osalta on oletettu yhtiön saavan 2 %:n tehostamisbonuksen. Koska Fingrid on aiemmissa kustannustehokkuus selvityksissä (EGRID3 & TCB18) sijoittunut tehok-kaimpien yhtiöiden joukkoon, on vaikutusarvioinnissa oletettu Fingridin kuuluvaa myös tulevassa vertailututkimuksissa (TCB21) kuuluvan tehokkaiden yhtiöiden vii-teryhmään.